

Relevantný trh/ktor: Trh železničnej prepravy cestujúcich a tovaru v Nemecku

Porušenie: Články 82 ES (súčasný čl. 102 ZFEÚ) a 54 Dohody o EHP

Informácie o rozsudku: Všeobecný súd (ďalej len „**VS**“) dňa 06.09.2013 v spojených veciach T-289/11, T-290/11 a T-521/11 rozhodol o návrhoch Deutsche Bahn AG, DB Mobility Logistics AG, DB Netz AG, DB Energie GmbH, Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße mbH (DUSS), DB Schenker Rail GmbH a DB Schenker Rail Deutschland AG, ako aj všetkých právnických osôb, ktoré Deutsche Bahn priamo alebo nepriamo kontroluje (ďalej len „**žalobkyne**“ alebo **skupina „DB**“), ktoré svojimi návrhmi požadovali zrušenie rozhodnutí Komisie K(2011) 1774 zo 14. marca 2011, K(2011) 2365 z 30. marca 2011 a K(2011) 5230 zo 14. júla 2011, ktorými sa podľa článku 20 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 nariaďujú inšpekcie v Deutsche Bahn AG, ako aj vo všetkých jej pobočkách (veci COMP/39.678 a COMP/39.731). Žalovanú Komisiu v konaní podporovali Španielske kráľovstvo, Rada Európskej Únie a Dozorný úrad EZVO ako vedľajší účastníci konania.

VS sa zaoberal najmä nasledovnými pojmami: Hospodárska súťaž – Správne konanie – Rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje inšpekcia – Právomoci Komisie vykonávať inšpekcie – Právo na obranu – Proporcionalita – Povinnosť odôvodnenia

Okolnosti predchádzajúce sporu

Skupina DB tvorí medzinárodný podnik vykonávajúci činnosti v oblasti vnútroštátnej a medzinárodnej prepravy tovarov a cestujúcich, logistiky a poskytovaní doplnkových služieb v železničnej doprave. V dcérskych spoločnostiach, ktorých sa prejednávajú veci týka, je priamo alebo nepriamo 100 % vlastníkom Deutsche Bahn.

Prvé rozhodnutie o inšpekcii

Rozhodnutím K(2001) 1774 zo 14. marca 2011 (veci COMP/39.678 a COMP/39.731) (ďalej len „**prvé rozhodnutie o inšpekcii**“) Európska komisia nariadila Deutsche Bahn a všetkým právnickým osobám, ktoré Deutsche Bahn priamo alebo nepriamo kontroluje, aby sa podrobili inšpekcii podľa článku 20 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES].

Deutsche Bahn AG, ako aj všetky právnické osoby, ktoré Deutsche Bahn priamo alebo nepriamo kontroluje, vrátane DB Mobility Logistics AG, DB Energie GmbH, DB Schenker Rail GmbH a DB Schenker Rail Deutschland AG, mali umožniť úradníkom a iným sprevádzajúcim osobám poverených Komisiou na vykonávanie inšpekcie,

ako aj úradníkom orgánu pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu a úradníkom, ktorých tento orgán splnomocnil alebo vymenoval počas bežných úradných hodín prístup do všetkých priestorov, na pozemky a do dopravných prostriedkov. Na žiadosť vyššie uvedených úradníkov a osôb im na účely kontroly žalobkyne mali predložiť obchodné knihy a všetky ostatné záznamy bez ohľadu na formu v akej sú uchovávané a umožniť im tieto knihy a ostatné dokumenty skontrolovať na mieste a vyhotoviť alebo získať kópie z nich alebo výťahy v akejkoľvek forme. Taktiež im mali umožniť úradne zapečatiť všetky prevádzkové priestory a obchodné knihy alebo záznamy na takú dobu trvania a v takom rozsahu, v akom sú potrebné pre inšpekciu. Na žiadosť vyššie uvedených úradníkov alebo osôb mali žalobkyne poskytnúť bezodkladne na mieste vysvetlenia ku skutočnostiam súvisiacim s predmetom a cieľom inšpekcie a splnomocniť zástupcov alebo členov personálu poskytnúť takéto vysvetlenia. Rovnako mali akceptovať, že sa poskytnuté vysvetlenia zaznamenajú v akejkoľvek forme.

Dôvody prvej inšpekcie

Komisia mala informácie, podľa ktorých by DB Energie mohla preferenčne zaobchádzať s dotknutými dcérskymi spoločnosťami skupiny DB pôsobiacimi na trhoch so železničnou prepravou cestujúcich a tovaru v členských štátoch, v ktorých tieto dcérske spoločnosti vykonávajú činnosť, najmä v Nemecku, formou rabatového systému vzťahujúceho sa na zásobovanie energiou pre elektrické trakcie. Toto preferenčné zaobchádzanie by mohlo vyplývať najmä zo štruktúry rabatov ponúkaných DB Energie a nebolo by pravdepodobne objektívne odôvodnené.

Komisia mala ďalej informácie, že DB Energie by mohla uplatňovať podobný rabatový systém vzťahujúci sa na zásobovanie energiou pre elektrické trakcie už predtým, a to minimálne od roku 2002. Navyše nemožno vylúčiť, že DB Energie uplatnila tieto alebo podobné rabatové systémy už pred týmto dátumom. Predpokladá sa, že táto obchodná metóda umožňuje dotknutým dcérskym spoločnostiam skupiny DB získať výhodu voči ich konkurentom na navádzujúcich trhoch so železničnou prepravou cestujúcich a tovaru, najmä v Nemecku, a že skupina DB zároveň môže obmedziť hospodársku súťaž na týchto trhoch. Vyššie opísané konania, ak k nim preukázateľne došlo, predstavujú porušenie článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP.

Komisia už v minulosti rozhodla, že praktiky skupiny DB v oblasti určovania cien boli v rozpore s článkom 102 ZFEÚ, čo potvrdili aj súdy Európskej únie. Dotknuté právnické osoby by sa teda mohli pokúsiť skryť, zbaviť sa alebo zatajiť dôkazy súvisiace s týmito praktikami, aby zabránili tomu, že prípadné nezákonné praktiky v oblasti určovania cien budú odhalené.

S cieľom zabezpečiť účinnosť inšpekcií, je dôležité, aby sa uskutočnili bez predchádzajúceho upozornenia právnických osôb, ktoré sa zrejme zúčastnili na porušení, a to súčasne na viacerých miestach.

Právni zástupcovia skupiny DB nevzniesli žiadne pripomienky voči prvej inšpekcii a ani nenamietali chýbajúce súdne povolenie. Po oznámení rozhodnutia o inšpekcii sa vôbec nebránili inšpekcii v zmysle článku 20 ods. 6 nariadenia č. 1/2003. V dôsledku toho Komisia vôbec nepožiadala o pomoc orgány členského štátu v zmysle toho istého článku 20 ods. 6 uvedeného nariadenia.

Zástupcovia podniku odovzdali inšpektorom organizačné štruktúry a telefónne zoznamy podniku, odpovedali na otázky o identite určitých zamestnancov, sprevádzali inšpektorov do kancelárií osôb, na ktoré sa vyšetrovanie zameralo, a nevzniesli námietky proti prehľadaniu kancelárií. Inšpektori zároveň prehľadali elektronické dokumenty, napr. e-maily.

Inšpektori Komisie v priestoroch DB Schenker Rail Deutschland v Mainzi počas prvej inšpekcie objavili dokumenty, o ktorých sa Komisia domnievala, že by mohli naznačovať iné protisúťažné konanie. Toto protisúťažné konanie bolo zamerané na diskrimináciu konkurentov v oblasti železničnej prepravy prostredníctvom infraštruktúry spravovanej žalobkýňami a určitých súvisiacich služieb.

Druhé rozhodnutie o inšpekcii

Rozhodnutím K(2001) 2365 z 30. marca 2011 (veci COMP/39.678 a COMP/39.731) (ďalej len „**druhé rozhodnutie o inšpekcii**“) Komisia nariadila Deutsche Bahn a všetkým právnickým osobám, ktoré Deutsche Bahn priamo alebo nepriamo kontroluje, aby sa podrobili inšpekcii podľa článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003.

Dôvody druhej inšpekcie

Komisia sa na základe informácií, ktoré mala k dispozícii domnievala, že DUSS by mohla znevýhodňovať konkurentov pôsobiacich v Nemecku na trhoch so železničnou prepravou tým, že im sťažuje ich prístup k terminálom DB alebo ich diskriminuje, čo by jej umožňovalo zneužívať dominantné postavenie na trhu. Komisia má informácie, že tieto praktiky sa uplatňujú od roku 2007.

Tretie rozhodnutie o inšpekcii

Rozhodnutím K(2001) 5230 zo 14. júla 2011 (veci COMP/39.678 a COMP/39.731) (ďalej len „**tretie rozhodnutie o inšpekcii**“) Komisia nariadila Deutsche Bahn a všetkým právnickým osobám, ktoré Deutsche Bahn priamo alebo nepriamo kontroluje, aby sa podrobili inšpekcii podľa článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003.

Dôvody tretej inšpekcie

Komisia viedla vyšetrovanie údajného protisúťažného systému strategického používania infraštruktúry spravovanej spoločnosťami skupiny DB. Uvedený údajný systém mal zahŕňať praktiky prístupu k terminálom a praktiky určovania cien v súvislosti s terminálmi, ako aj praktiky týkajúce sa súvisiacich služieb. Tieto praktiky by mohli mať za cieľ zabrániť, sťažiť alebo predražiť činnosti konkurentov skupiny DB v oblasti železničnej prepravy, ktorí potrebujú prístup k spornej infraštruktúre. V rámci svojich šetrení Komisia vykonala od 29. marca do 1. apríla 2011 inšpekcie v priestoroch spoločností DB AG, DB Mobility Logistics AG, DB Schenker Rail GmbH, DB Schenker Rail DE a DB Energie GmbH.

Žalobné dôvody

1. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení základného práva žalobkýň na nedotknuteľnosť ich obydlia [článok 7 Charty základných práv Európskej únie

(Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 389) a článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „**EDLP**“)], z dôvodu chýbajúceho predchádzajúceho súdneho povolenia na vykonanie inšpekcie.

Žalobkyne sa opierajú o vývoj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä v rozsudkoch *Société Colas Est a i. v. Francúzsko* (16. apríla 2002, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí*, 2002-III), *Société Canal Plus a i. v. Francúzsko* (21. decembra 2010, sťažnosť 29408/08) a *Société Métallurgique Liotard Frères v. Francúzsko* (5. mája 2011, sťažnosť 29598/08) a uvádzajú, že rozhodnutie o inšpekcii, ku ktorému nie je pripojené predchádzajúce súdne uznesenie o povolení inšpekcie, porušuje ich práva zakotvené v článku 7 Charty základných práv. Európsky súd pre ľudské práva zároveň uviedol, že inšpekcie bez predchádzajúceho súdneho povolenia sú z hľadiska sledovaných cieľov neprimerané.

Podľa žalobkýň je predchádzajúce súdne povolenie potrebné už vo väčšine členských štátov, vrátane Nemecka. Okrem toho zdôrazňujú, že takéto povolenie je potrebné aj pre priestory uvedené v článku 21 ods. 3 nariadenia č. 1/2003.

Žalobkyne subsidiárne vzniesli na podporu prvého žalobného dôvodu námietku nezákonnosti článku 20 ods. 4 až 8 nariadenia č. 1/2003 pre prípad, že by sa Všeobecný súd domnieval, že uvedené nariadenie nevyžaduje predchádzajúce získanie súdneho povolenia.

2. Druhý žalobný dôvod spočíva v porušení základného práva žalobkýň na účinný prostriedok nápravy (článok 47 Charty základných práv a článok 6 EDLP) z dôvodu chýbajúceho predchádzajúceho súdneho povolenia a absolútne chýbajúceho súdneho preskúmania rozhodnutí o inšpekcii zo skutkového, ako aj z právneho hľadiska v primeranej lehote.

3. Tretí žalobný dôvod je založený na porušení práv na obranu, keďže druhá a tretia inšpekcia bola založená na informáciách, ktoré boli nezákonne získané počas prvej inšpekcie. Podľa žalobkýň Komisia počas prvej inšpekcie zámerne hľadala informácie o DUSS, hoci sa uvedená inšpekcia týkala len zásobovania elektrickou energiou trakčným vedením (ďalej len „**EET**“).

4. Štvrtý žalobný dôvod je založený na porušení práv na obranu z dôvodu príliš širokého opisu predmetu inšpekcií v článku 1 každého z týchto troch rozhodnutí o inšpekcii, najmä pokiaľ ide o povahu vytýkaných konaní, geografický rozsah trhu, ako aj dĺžku trvania údajných protiprávnych konaní.

5. Piaty žalobný dôvod, ktorý je čiastočne spoločný pre všetky tri veci, je založený na porušení zásady proporcionality. Žalobkyne tvrdia, že Komisia išla nad rámec toho, čo bolo primerané a nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa.

Závery Všeobecného súdu

Ad 1.

Porušenie základného práva žalobkýň na nedotknuteľnosť

Na účely preskúmania dôvodnosti prvého žalobného dôvodu treba v podstate preskúmať otázku, či je systém zavedený nariadením č. 1/2003 v súlade so základnými právami. V dôsledku toho sa Všeobecný súd domnieva, že treba v rámci preskúmania dôvodnosti prvého žalobného dôvodu posúdiť dôvodnosť námietky nezákonnosti v rozsahu, v akom sa týka článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003.

Z tohto hľadiska treba konštatovať, že výkon právomocí v oblasti inšpekcií vykonávaných v podniku zverených Komisii článkom 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 predstavuje evidentný zásah do práva tohto podniku na rešpektovanie súkromného života, obydlia a korešpondencie. Uvedené nespochybňuje ani Komisia, ani vedľajší účastníci predmetných konaní. Vo veci samej vyvstáva teda otázka, či chýbajúci predchádzajúci súdny príkaz nevyhnutne vedie k nezákonnému zásahu správy a prípadne, či systém zavedený nariadením č. 1/2003 poskytuje dostatočné záruky ochrany v prípade chýbajúceho predchádzajúceho súdneho povolenia.

V nedávnej judikatúre (ESĽP, rozsudky Harju v. Fínsko z 15. februára 2011, sťažnosť 56716/09, a Heino v. Fínsko z 15. februára 2011, sťažnosť 56715/09) Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil dôležitosť riadneho preskúmania záruk najmä v prípadoch, keď inšpekcie možno vykonať bez predchádzajúceho súdneho povolenia. Následne jasne stanovil zásadu, podľa ktorej chýbajúce predchádzajúce súdne povolenie možno vykompenzovať kompletným preskúmaním uskutočneným po inšpekcii.

Z tohto dôvodu treba vzhľadom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva konštatovať, že chýbajúci predchádzajúci súdny príkaz ako taký nevedie k nezákonnosti zásahu v zmysle článku 8 EDĽP.

Na rozdiel od toho, čo tvrdia žalobkyne, sa posúdenie Európskeho súdu pre ľudské práva vôbec nezakladá na nutnosti existencie bezprostredne hroziaceho nebezpečenstva a cieľu zabrániť spáchaniu trestného činu, aby sa tak odôvodnila absencia predchádzajúceho súdneho povolenia. Existencia bezprostredne hroziaceho nebezpečenstva vôbec nie je rozhodujúcim prvkom ani v rozsudkoch Európskeho súdu pre ľudské práva Mastepan v. Rusko (14. január 2012, sťažnosť 3708/03) a Varga v. Rumunsko (1. apríl 2008, sťažnosť 73957/01).

Aj keď na rozdiel od tvrdení žalobkýň chýbajúci súdny príkaz nemôže ako taký viesť k nezákonnosti zásahu, treba preskúmať, či systém zavedený nariadením č. 1/2003, najmä článkom 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 a spôsob, akým sa vykonal prijatím troch rozhodnutí o inšpekcii, poskytuje primerané a dostatočné záruky zodpovedajúce dostatočne striktnému vymedzeniu právomocí Komisie.

VS poukázal na existenciu piatich kategórií záruk, po prvé odôvodnenie rozhodnutí o inšpekcii, po druhé obmedzenia uložené Komisii počas inšpekcie, po tretie, že

Komisia nemá možnosť použiť pri inšpekcii násilie, po štvrté zásah vnútroštátnych orgánov a po piate existenciu prostriedkov právnej ochrany *a posteriori*.

Na to, aby sa zabezpečilo, že podnik bude môcť uplatniť svoje právo na obranu, musí rozhodnutie o inšpekcii obsahovať okrem formálnych prvkov vymenovaných v článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 aj opis charakteristických znakov údajného porušenia s uvedením predpokladaného relevantného trhu a povahy údajných obmedzení hospodárskej súťaže, ako aj odvetví, ktorých sa týka údajné porušenie, ktoré je predmetom vyšetrovania, vysvetlení týkajúcich sa spôsobu, akým je údajne podnik dotknutý inšpekciami zahrnutý do porušenia, predmetu vyšetrovania a skutočností, ktoré sa majú preveriť (pozri rozsudok France Télécom/Komisia).

Všeobecný súd sa domnieva, že vo veci samej bolo zaručených všetkých päť druhov vyššie uvedených záruk. Tri rozhodnutia o inšpekcii obsahujú najmä údaje uvedené v článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003. Komisia konkrétne uviedla mená adresátov, dôvody, ktoré viedli k podozreniam o existencii protiprávných konaní, druh protiprávných konaní v rozsahu, v akom by sa mohli preukázať ako protisúťažné, dotknutý trh tovarov a služieb, geografický trh, na ktorom malo dochádzať k údajným protiprávnym konaniam, vzťah medzi týmito údajnými konaniami a konaním podniku, ktorý je adresátom rozhodnutí, úradníkov poverených vykonaním inšpekcie, prostriedky, ktoré majú k dispozícii a povinnosti personálu príslušného podniku, dátum a miesto inšpekcie, sankcie, ktoré budú uložené v prípade obštrukcie, možnosť podania opravného prostriedku a podmienky jeho podania.

Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy VS prvý žalobný dôvod a námietku nezákonnosti v rozsahu týkajúcom sa článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 zamietol ako nedôvodný.

Ad 2.

Porušenie základného práva žalobkýň na účinný prostriedok nápravy

Žalobkyne sa opierali hlavne o rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, *Société Métallurgique Liotard Frères v. Francúzsko* a *Société Canal Plus a i. v. Francúzsko*, s cieľom dokázať, že voči zásahu, akým je inšpekcia, mali mať zo skutkového a právneho hľadiska možnosť ešte pred týmto zásahom požadovať súdne preskúmanie v zmysle článku 47 Charty základných práv a článku 6 ods. 1 EDĽP.

VS konštatoval, že rozhodnutie o inšpekcii môže byť predmetom žaloby podľa článku 263 ZFEÚ. V dôsledku toho úplná kontrola *ex ante* uskutočnená vnútroštátnym orgánom, ktorý vydáva príkaz, je v každom prípade neúčinná, na rozdiel od toho, čo tvrdia žalobkyne. Komisia formálnu požiadavku vo veci poučenia o možnosti preskúmania rozhodnutia o inšpekcii súdom dodržala pri prijatí prvého, druhého a aj tretieho rozhodnutia o inšpekcii.

Prípadné zrušenie rozhodnutia o inšpekcii alebo konštatovanie nezrovnalosti počas opatrení uplatňovaných poverenými úradníkmi vedie k tomu, že inštitúcia nemôže využiť informácie zozbierané počas sporných konaní na účely konania o porušení práva (rozsudok *Roquette Frères*). Z tohto dôvodu VS druhý žalobný dôvod zamietol v celom rozsahu ako nedôvodný.

Ad 3.

Porušenie práv žalobkýň na obranu v súvislosti s nezrovnalosťami, ktoré ovplyvnili priebeh prvej inšpekcie

Žalobkyne tvrdili, že druhé a tretie rozhodnutie o inšpekcii sa zakladá na informáciách nezákonne získaných v priebehu prvej inšpekcie. Komisia teda už počas prvej inšpekcie zámerne hľadala informácie týkajúce sa DUSS, hoci táto inšpekcia sa týkala iba zásobovania EET. Komisia rovnako porušila právo žalobkýň na obranu.

Podľa VS treba pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že informácie získané počas vyšetrovaní nesmú byť použité na iné účely než na tie, ktoré boli uvedené v rozhodnutí o inšpekcii. Cieľom tejto požiadavky je chrániť tak služobné tajomstvo, ako aj právo podnikov na obranu. Tieto práva by boli vážne ohrozené, keby sa Komisia proti podnikom mohla opierať o dôkazy, ktoré boli získané počas vyšetrovania, ale netýkali by sa jeho predmetu alebo účelu (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17, rozsudok Súdneho dvora zo 17. októbra 1989, Dow Benelux/Komisia).

Nemožno však z toho vyvodiť záver, že Komisia má zakázané začať vyšetrovanie na účely overenia správnosti alebo doplnenia informácií, o ktorých sa náhodou dozvedela počas predchádzajúceho vyšetrovania v prípade, že tieto informácie poukazujú na existenciu konaní, ktoré sú v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže uvedenými v Zmluve (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17 už citovaný rozsudok Dow Benelux/Komisia).

Keďže Komisia opätovne získala tieto dokumenty na základe poverení alebo rozhodnutí a použila ich na účely uvedené v týchto povereniach alebo rozhodnutiach, dodržala práva podnikov na obranu, ako vyplývajú z článku 20 nariadenia č. 1/2003 (rozsudok Všeobecného súdu z 20. apríla 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Zb. s. II-931).

Skutočnosť, že Komisia prvý raz získala dokumenty v určitej právnej veci, neposkytuje absolútnu ochranu do takej miery, že by tieto dokumenty nemohli byť legálne požadované v inej veci a použité ako dôkaz. Inak by podniky boli počas vyšetrovania v prvej veci motivované k tomu, aby predložili všetky dokumenty umožňujúce preukázať iné protiprávne konanie a chrániť sa takým spôsobom pred stíhaním v tomto smere. Takéto riešenie by išlo nad rámec toho, čo je potrebné pre zachovanie obchodného tajomstva a práv na obranu, a predstavovalo by pre Komisiu neopodstatnenú prekážku pri plnení úlohy dbať na dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže na spoločnom trhu (rozsudok z 20. apríla 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij/Komisia).

Pred uskutočnením tohto preskúmania VS uviedol dve úvodné pripomienky. Prvá z týchto pripomienok sa týka tvrdenia Komisie, že tretí žalobný dôvod žalobkýň je irelevantný, pretože Komisia mala pred prvou inšpekciou dostatok dôkazov na odôvodnenie druhej a tretej inšpekcie. V tejto súvislosti treba uviesť, že zo spisu vyplýva, že Komisia sa opierala aj o informácie zozbierané počas prvej inšpekcie.

Hoci tretie rozhodnutie o inšpekcii je z tohto hľadiska jasné (odôvodnenie 7 tretieho rozhodnutia o inšpekcii), druhé rozhodnutie o inšpekcii presne nešpecifikuje, odkiaľ pochádzajú informácie, na základe ktorých Komisia vydala rozhodnutie (odôvodnenie 6 druhého rozhodnutia o inšpekcii).

Vo svojom vyjadrení k žalobe Komisia uvádza, že už pred prvou inšpekciou mala podozrenie o možnom protisúťažnom konaní spoločnosti DUSS. V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania Všeobecný súd požiadal Komisiu, aby preukázala existenciu týchto podozrení. Komisia teda predložila Všeobecnému súdu sťažnosť podniku T. Zo sťažnosti podniku T vyplýva, že DUSS jej zamietla prístup do terminálu Mníchov-Riem za uspokojivých podmienok. Komisia teda mala pred prvou inšpekciou informácie, ktoré mohli viesť k vzniku podozrenia o možnom protisúťažnom konaní DUSS.

Na rozdiel od tvrdenia Komisie však táto skutočnosť nie je schopná zapríčiniť neúčinnosť žalobného dôvodu žalobkyň. Skutočnosť, že druhé rozhodnutie o inšpekcii sa prijalo počas prvej inšpekcie, dokazuje, že informácie, ktoré boli pri tejto príležitosti zozbierané, boli dôležité pre začatie druhej inšpekcie. Keďže tretia inšpekcia jednoznačne bola založená čiastočne na informáciách, ktoré boli zozbierané počas prvých dvoch inšpekcií, ako vyplýva z odôvodnenia 7 rozhodnutia týkajúceho sa uvedenej inšpekcie, treba vyvodiť záver, že podmienky, za ktorých informácie o DUSS boli počas prvej inšpekcie zozbierané, môžu mať vplyv na zákonnosť druhého a tretieho rozhodnutia o inšpekcii. V dôsledku toho tvrdenie Komisie o neúčinnosti tretieho žalobného dôvodu žalobkyň treba zamietnuť.

Podľa VS stanoviská zástupcov žalobkyň v širokej miere spočívajú na odhadoch zámerov inšpektorov, ktoré nie sú opreté o fakty.

Žalobkyne ďalej uviedli, že Komisia systematicky prehľadala kanceláriu pána M., čo zahŕňalo aj systematické preskúmanie dokumentov, ktoré zjavne nesúviseli s EET. V tejto kancelárii Komisia našla najmä dva e-maily týkajúce sa DUSS, ktoré zjavne nesúviseli s predmetom inšpekcie a ktoré napriek protestom pána M., úradníci V. G. a T. B. preskúmali a informovali o nich. V. G. následne v tejto kancelárii preskúmal niektoré ďalšie dokumenty vzťahujúce sa na DUSS.

V tejto súvislosti VS zdôraznil, že Komisia môže dôkladne prehľadať priestory niektorých kancelárií alebo obsah zakladačov, hoci neexistuje jednoznačné podozrenie, že informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania sa tam nachádzajú, ale je možné to podľa získaných údajov predpokladať. Ako Komisia správne uvádza, obmedzenie sa na vstup do priestorov alebo prehľadanie zakladačov, ktoré jednoznačne súvisia s predmetom vyšetrovania, môže priniesť riziko nenájdenia niektorých dôležitých dôkazov. Tieto dôkazy by napríklad mohli byť zatajené alebo nesprávne označené. Navyše súvislosť s predmetom vyšetrovania nemusí byť ihneď ľahko rozpoznateľná a môže nastať situácia, že jedine dôkladné preskúmanie to umožní rozpoznať.

Žalobkyne rovnako uviedli, že na jednej strane počas prvej inšpekcie Komisia preskúmala a čiastočne skopírovala dokumenty, ktoré zjavne nesúviseli s predmetom inšpekcie. Na druhej strane počas elektronického vyhľadávania úradníci Komisie použili niektoré heslá, ktoré patrili výlučne DUSS, a nie EET.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že z „aide-mémoire“ vyplýva, že zástupcovia žalobkyní poukázali na to, že niektoré z dokumentov preskúmaných Komisiou podľa nich nesúvisia s predmetom prvej inšpekcie, ale v žiadnom okamihu sa inšpekcii nebránili a ani formálne nezapísali výhradu.

Po vykonaní analýzy jedenástich sporných dokumentov VS za týchto okolností konštatoval, že neexistujú žiadne dôkazy o tom, že došlo k nezákonnému cielenému prehľadávaniu.

Za týchto podmienok, tvrdenia žalobkyní týkajúce sa sporných dokumentov a hesiel treba zamietnuť ako nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené úvahy VS aj tretí žalobný dôvod zamietol ako nedôvodný.

Ad 4.

Príliš široký opis predmetu inšpekcií v prvom, druhom a treťom rozhodnutí o inšpekcii

Žalobkyne v podstate tvrdia, že prvé, druhé a tretie rozhodnutie o inšpekcii porušuje ich práva na obranu z dôvodu príliš širokého opisu predmetu inšpekcií, vzhľadom na informácie, ktoré Komisia už mala k dispozícii, a to s ohľadom na po prvé dotknuté konania, ktoré zahŕňali takmer všetky možné konania DB Energie a DUSS, po druhé na geografický rozsah trhu, ktorý zahŕňa všetky členské štáty, v ktorých dcérske spoločnosti skupiny DB pôsobia, a po tretie na dĺžku údajného protiprávneho konania v rozsahu, v akom prvé, druhé a tretie rozhodnutie o inšpekcii nešpecifikuje v tejto súvislosti žiadne vymedzenie.

Požiadavka, podľa ktorej Komisia musí uviesť predmet a účel inšpekcie, je základnou garanciou práv na obranu dotknutých podnikov. V tejto súvislosti platí, že Komisia nie je povinná oznámiť adresátovi rozhodnutia, ktorým sa nariaďuje inšpekcia, všetky informácie týkajúce sa údajných porušení, ktoré má k dispozícii, ani presne vymedziť relevantný trh, ani tieto porušenia presne právne kvalifikovať, ani uviesť obdobie, kedy k týmto porušeniam dochádzalo, musí naproti tomu jasne uviesť predpoklady, ktoré má v úmysle overiť, to znamená čo hľadá a ktorých bodov sa má inšpekcia týkať (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17, rozsudky Dow Benelux/Komisia; Hoechst/Komisia a Roquette Frères).

Na tento účel je Komisia tiež povinná v rozhodnutí nariaďujúcim inšpekciu uviesť opis podstatných skutočností údajného porušenia, pričom uvedie predpokladaný relevantný trh a povahu údajných obmedzení hospodárskej súťaže, vysvetlenia týkajúce sa spôsobu, akým je údajne podnik dotknutý inšpekciou v porušení zahrnutý, ako aj právomoci, ktoré majú inšpektori Únie (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17, rozsudky Súdneho dvora z 26. júna 1980, National Panasonic/Komisia, 136/79, Zb. s. 2033 a Roquette Frères).

Na základe vyššie spomínanej judikatúry SD VS dospel k záveru, že Komisia splnila všetky požadované podmienky na špecifikáciu predmetu inšpekcie a argumentáciu

žalobkýň vo veci údajne príliš širokého predmetu prvého, druhého a tretieho rozhodnutia o inšpekcii zamietol ako nedôvodnú.

Ad 5.

Porušenie zásady proporcionality

Podľa žalobkýň boli prvé, druhé a tretie rozhodnutie o inšpekcii neprimerané. Komisia išla nad rámec toho, čo bolo primerané a nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa.

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že zásada proporcionality, ktorá je časťou všeobecných zásad práva Únie, si vyžaduje, aby akty inštitúcií Únie nepresahovali hranice toho, čo je primerané a nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa, pričom, ak sa ponúka výber medzi viacerými primeranými opatreniami, je potrebné použiť opatrenie, ktoré je najmenej obmedzujúce, a spôsobené ťažkosti nesmú byť neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 13. novembra 1990, Fedesa a i., C-331/88, Zb. s. I-4023 a zo 14. júla 2005, Holandsko/Komisia, C-180/00, Zb. s. I-6603).

Pokiaľ ide o rozhodnutie nariaďujúce inšpekciu, dodržiavanie zásady proporcionality predpokladá, aby plánované opatrenia nespôsobovali neprimerané a neprípustné ťažkosti vo vzťahu k cieľom sledovaným predmetnou inšpekciou (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17, rozsudok Roquette Frères). Voľba, ktorú má Komisia vykonať medzi inšpekciou vykonanou na základe jednoduchého poverenia a inšpekciou nariadenou rozhodnutím, však nezávisí od takých okolností, akými je osobitná závažnosť situácie, mimoriadna naliehavosť alebo potreba absolútneho utajenia, ale závisí od potreby primeraného vyšetrovania vzhľadom na osobitosti konkrétneho prípadu. Preto, ak má rozhodnutie o inšpekcii Komisii umožniť len zhromaždiť skutočnosti nevyhnutné na posúdenie prípadnej existencie porušenia Zmluvy, nie je také rozhodnutie v súlade so zásadou proporcionality (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17, rozsudky National Panasonic/Komisia a Roquette Frères).

V zásade je to Komisia, ktorá má posúdiť, či je daná informácia potrebná na odhalenie porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, a hoci už disponuje informáciami, najmä skutočnosťami preukazujúcimi existenciu porušenia, Komisia sa môže oprávnene domnievať, že je nevyhnutné nariadiť doplňujúce preverenia, ktoré jej umožnia lepšie preukázať porušenie alebo jeho trvanie (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17, rozsudky Orkem/Komisia a Roquette Frères).

Žalobkyne svojou argumentáciou chceli preukázať, že jednak Komisia nebola príslušná vykonať inšpekciu v ich priestoroch z dôvodu existencie odvetvových predpisov upravujúcich dopravu na vnútroštátnej úrovni. Jednak inšpekcie boli neprimerané, pretože Komisia mohla získať všetky potrebné informácie od vnútroštátnych orgánov, ktoré v minulosti vydali niekoľko rozhodnutí a rozsudkov v súvislosti s tými istými praktikami.

V tejto súvislosti VS pripomenul, že po prvé z ustálenej judikatúry vyplýva, že na účely splnenia úlohy, ktorá Komisii bola zverená Zmluvou, Komisia nemôže byť viazaná rozhodnutím, ktoré vydal vnútroštátny súd podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ

a článku 102 ZFEÚ. Komisia je teda oprávnená kedykoľvek prijať individuálne rozhodnutia s cieľom uplatniť články 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ, aj keď dohoda alebo prax už bola predmetom rozhodnutia vnútroštátneho súdu a rozhodnutie, ktoré Komisia zamýšľa prijať, je v rozpore s uvedeným súdnym rozhodnutím (pozri rozsudky Všeobecného súdu France Télécom/Komisia a z 10. apríla 2008, Deutsche Telekom/Komisia, T-271/03, Zb. s. II-1747).

V rozsudku Deutsche Telekom/Komisia, Všeobecný súd zároveň potvrdil, že existencia odvetvových predpisov je pre posúdenie proporcionality rozhodnutia Komisie v oblasti hospodárskej súťaže irelevantná. Táto zásada platí tak pre konečné rozhodnutie, ako aj pre rozhodnutie o inšpekcii.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkýň, že vo veci samej z hľadiska zásady proporcionality postačovala žiadosť o informácie, VS skonštatoval, že tri nariadené inšpekcie neboli z hľadiska ich kontextu neprimerané.

Podľa judikatúry, Komisii prináleží posúdiť, či je daná informácia potrebná na odhalenie porušenia pravidiel hospodárskej súťaže. Okrem toho treba uviesť, že oprávnenia Komisie na vykonanie vyšetrovania by boli pozbavené účinnosti, ak by sa musela obmedziť na žiadosť o predloženie dokumentov, ktoré by bola schopná vopred presne identifikovať. Naopak, také právo zahŕňa oprávnenie hľadať rozličné informácie, ktoré ešte nie sú známe alebo plne identifikované (rozsudok Hoechst/Komisia a rozsudok Ventouris/Komisia). V dôsledku toho má Komisia nevyhnutne určitý priestor na voľnú úvahu v súvislosti s voľbou vyšetrovacieho opatrenia.

Komisia správne zdôraznila, že žiadosť o informácie podľa článku 18 nariadenia č. 1/2003 nezaručuje, že podniky jej zašlú také dokumenty, akými sú napríklad inkriminujúce e-maily, ktoré by im mohli v danej situácii priťažovať.

Pokiaľ ide o tvrdenie, že musia existovať osobitne závažné dôvody, ktoré by odôvodňovali na seba nadväzujúce inšpekcie, je pravda, že Komisia má v prípade na seba nadväzujúcich inšpekcií ešte predtým, než k daným inšpekciám dôjde, určité množstvo informácií získaných počas predchádzajúcich inšpekcií. To však neznamená, na rozdiel od tvrdenia žalobkýň, že Komisia musí pre ňu potrebné dodatočné informácie získať formou žiadosti o informácie podľa článku 18 nariadenia č. 1/2003, alebo že novú inšpekciu odôvodňujú len osobitne závažné dôvody. Z vyššie citovanej judikatúry totiž vyplýva, že voľba Komisie medzi inšpekciou nariadenou rozhodnutím a iným vyšetrovacím opatrením nutne nezávisí od takých okolností, akými je osobitná závažnosť situácie, mimoriadna naliehavosť alebo potreba absolútneho utajenia, ale od potreby vyšetrovania, ktoré bude vzhľadom na osobitosti konkrétneho prípadu primerané. Komisia sa teda môže oprávnenne domnievať, že je nevyhnutné nariadiť doplňujúce preverenia, ktoré jej umožnia preukázať existenciu údajného porušenia, hoci už disponuje informáciami a dôkazmi o existencii porušenia získanými počas predchádzajúcich inšpekcií.

Za týchto podmienok piaty žalobný dôvod VS zamietol ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloby sa zamietajú.**
- 2. Deutsche Bahn AG, DB Mobility Logistics AG, DB Energie GmbH, DB Netz AG, DB Schenker Rail GmbH, DB Schenker Rail Deutschland AG a Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße mbH (DUSS) znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Európskej komisii.**
- 3. Rada Európskej únie, Dozorný úrad EZVO a Španielske kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Viac informácií na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=140725&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=251191>